Gemeente Raalte

MEMO

Datum	6 april 2021
Aan	Raad
Van	College
Voor info	Wendy Busscher
Onderwerp	Aanpak eikenprocessierups 2021

Aanleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling november 2020 heeft de Raad voor 2021 en 2022 extra middelen van € 55.000 toegekend voor het bestrijden/ beheersbaar maken van de eikenprocessierups.

Het plan van aanpak bestrijding eikenprocessierups 2020 is leidend. In deze memo worden de aanpassingen en aanvullingen voor 2021 kort toegelicht en wordt aangegeven hoe de extra middelen voor 2021 ingezet worden.

Opgave

De eikenprocessierups heeft de afgelopen jaren, landelijk maar ook binnen de gemeente Raalte, enorme overlast gegeven (gezondheidsklachten).
Naast de meldingen die binnen zijn gekomen over de overlast die de eikenprocessierups (EPR) veroorzaakt, hebben we in 2020 in toenemende mate meldingen en mails ontvangen van inwoners die tegen de preventieve bestrijding met (vooral) BT (=Xen Tari) zijn.

Doel

Voor 2021 is een aanpak bestrijding EPR opgesteld waarbij geprobeerd wordt om een goede balans te krijgen tussen het beperken van de overlast van de EPR en de risico's voor de volksgezondheid én (extra) inzet op het voorkomen van schade aan de biodiversiteit.

Criteria

Criteria die hiervoor gehanteerd worden zijn:

- Wettelijke kaders
- Aansluiten bij Landelijke leidraad eikenprocessierups
- Aansluiten bij Provinciale plan eikenprocessierups
- Beperk de risico's voor de volksgezondheid
- Beperk schade aan de biodiversiteit
- Preventieve en curatieve bestrijding eikenprocessierups tegen acceptabele kosten
- Acceptatie van inwoners dat, op locaties waar enige overlast op kan treden
- Werk samen met/stem af met Provincie en gemeenten west Overijssel (vooral met buurgemeenten)

Plan van aanpak bestrijding/beheersing EPR 2020

Hieronder zijn in het kort de hoofdlijnen uit het plan van aanpak bestrijding EPR 2020 samengevat.

Locaties preventief bestrijden

- Alle eiken binnen de bebouwde kom
- belangrijke schoolfietsroutes buiten de bebouwde kom tussen de kernen en Raalte
- Overlast meldingen bij kinderdagverblijven etc
- snoeiplanning eiken buitengebied

Opmerking: locaties waar passief[1] beschermde vlindersoorten voorkomen worden niet preventief behandeld (wettelijk kader).

Welke preventieve methode wordt waar toegepast?

- Op bovengenoemde locaties (indien nodig ook op locaties met actief[2] beschermde vlindersoorten): BT
- Bij aanwezigheid van water: nematoden/aaltjes

Locaties met natuurlijke bestrijding

- initiatieven Groene Agenda
- locaties feromoonvallen van Terra Nostra
- geschiktheid bermen en geschiktheid kasten voor vogels en vleermuizen.

Locaties curatief bestrijden

- Drukbezochte (hierboven genoemde) locaties waar preventieve bestrijding niet voldoende heeft gewerkt.
- Snoeiplanning eiken, waar preventieve bestrijding onvoldoende heeft gewerkt.
- Locaties waar passief beschermde vlindersoorten voorkomen en die drukbezocht worden

Kosten voor 2020: € 80.000 euro (in zomernota 2020 was al extra budget gevraagd van € 30.000).

Aanpassingen en aanvullingen 2021 op plan van aanpak bestrijding/beheersing EPR

Hieronder zijn de aanpassingen en aanvullingen voor 2021, met als doel minder schade toebrengen aan biodiversiteit, samengevat.

Locaties preventief bestrijden

- Er wordt binnen de bebouwde kom selectiever preventief bestreden
- Op locaties in buitengebied waar al natuurlijke bestrijding was ingezet worden eiken niet preventief behandeld

Welke preventieve methode wordt waar toegepast?

- Locaties waar actief beschermde vlindersoorten worden, indien nodig, behandeld met nematoden

  Behandeling met nematoden wordt eerder in het seizoen uitgevoerd waardoor de schade aan andere rupsen voor een groot deel wordt voorkomen. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat de behandeling met

[1] Passief beschermde vlindersoorten: De soorten die ernstig bedreigd of bedreigd zijn worden in de nieuwe natuurwet strikt beschermd. Op locaties waar deze soorten voorkomen, mag niet worden gespoten met biologische dan wel chemische middelen waardoor rupsen van vlinders gedood worden.

[2] Actief beschermde vlindersoorten: Voor deze soorten geldt de zorgplicht in het kader van de nieuwe natuurwet. Men dient rekening te houden met deze vlindersoorten bij de afweging om al dan niet een bestrijding van eikenprocessierups uit te voeren met middelen, die voor vlinders non-selectief zijn.

nematoden duurder en minder effectief is. Hierdoor zal de curatieve bestrijding (het wegzuigen van nesten) op locaties waar toch overlast ontstaat toenemen.

Locaties met natuurlijke bestrijding

- Locaties met natuurlijke bestrijding worden, vooral in het buitengebied , verder uitgebreid
- Naast nestkasten voor vogels en vleermuizen, inzaaien bermen of aanpassen bermbeheer en verdere verbetering van biodiversiteit, ook pilots met vlinderfilterkasten met nieuwe natuurlijke vijand EPR (o.a. sluipwesp en gaasvlieg)
- Monitoring van resultaten vlinderfilterkasten ten behoeve van verbeteren mogelijkheden voor biodiversiteit
- Naast monitoring met feromoonvallen ook actieve monitoring door werkgroep Groene Agenda en eigen dienst

Locaties curatief bestrijden

- Aanvullende belangrijke schoolfietsroutes waar natuurlijke bestrijding nog onvoldoende heeft gewerkt worden preventief (al voordat er meldingen zijn) behandeld
- Snoeiplanning eiken, waar natuurlijke bestrijding onvoldoende heeft gewerkt.

Kosten € 105.000 euro

Kostenoverzicht besteding middelen bestrijding EPR 2020-2021

Maatregelen	aantal eiken	**Besteding budget bestrijding EPR 2020**	aantal eiken	**Raming budget bestrijding EPR 2021**
Divers, niet aangaande EPR		€ 5.000		€ 5.000
Vlinderkaart		€ 400		€ 400
Preventieve bestrijding, Bt	10455	€ 44.500	8800	€ 37.840
Preventieve bestrijding, nematoden	58	€ 900	730	€ 10.950
Natuurlijke bestrijding		€ 8.200		€ 18.500
Monitoring feromoonvallen		€ 3.700		€ 3.700
Curatieve bestrijding		€ 14.000		€ 20.000
Natuurlijke bestrijding, uitbreiden met Vlindervilterkast incl monitoring		€ -		€ 5.000
Landelijk onderzoek EPR		€ 4.000		€ 4.000
Totaal		€ 80.700		€ 105.390

Samengevat:

In de bebouwde kom selectiever preventief behandelen. Alle stads- en dorpscentra met scholen, speellocaties, woonstraten, zorgcentra, centrale pleinen, haltes openbaar vervoer, bedrijfsparken, drukke (school)fiets- en wandelroutes, openbare dagrecreatie- en evenemententerreinen, sportparken en kinderboerderijen worden nog steeds preventief behandeld.
Locaties binnen de bebouwde kom, met actief beschermde vlindersoorten (waar nodig) alleen nog met nematoden bestrijden (minder nadelig voor biodiversiteit).

In het buitengebied locaties met natuurlijke bestrijding uitbreiden. Hier wordt de komende jaren gewerkt aan een ecologisch evenwicht waarbij de natuurlijke vijanden de eikenprocessierups beheersbaar moeten gaan houden.
Uitbreiden monitoring om te bepalen welke vorm van natuurlijke bestrijding het beste waar werkt.
Snoeiplan bomen buitengebied, waar in afgelopen jaren al natuurlijke bestrijding is opgestart, worden niet preventief bestreden, maar vindt indien nodig wel curatieve bestrijding plaats.
De consequentie kan zijn dat door minder preventief te behandelen de overlastmeldingen weer iets gaan toenemen. Dit is echter een weloverwogen keuze.

De communicatie omtrent eikenprocessierups wordt verder uitgebreid en hierbij wordt ingezet op nog betere informatievoorziening en inzicht geven in welke afwegingen gemeente Raalte maakt.
Door een deel van de bestrijding van eikenprocessierups zelf te doen, denken we meer regie te krijgen over het moment van bestrijden, zodat we dat actiever via (social) media kanalen kunnen communiceren.